

PLASTICS Q&A – GPNL

IK WIL EEN WERELD ZONDER WEGWERPPLASTIC

Q: Waar gaat deze campagne over?

A: Iedere minuut belandt er een vrachtwagenlading aan plastic afval in zee. Voedselproducenten en supermarkten zijn verslaafd aan goedkoop en makkelijk wegwerpplastic. Maar onze oceanen betalen de prijs.

Op de meest afgelegen plekken op aarde en in zee worden Coca-Colaflesjes, Twix-wikkels en plastic boodschappentassen teruggevonden. Dit kan anders! Supermarkten en voedselproducten hebben de oplossing in handen. Zij moeten investeren in alternatieven voor wegwerpplastic en kiezen voor recycling in plaats van nieuw plastic. We moeten plasticvervuiling bij de bron aanpakken: de productie van nieuw wegwerpplastic moet stoppen.

Q: Wat is een plastic voetafdruk?

A: Een plastic voetafdruk is de hoeveelheid plastic dat een bedrijf/individu produceert - zoals een koolstofvoetafdruk.

Q: Wat zijn de alternatieven voor wegwerpplastic?

A: Om het plastic probleem echt op te lossen moeten bedrijven hun manier van produceren fundamenteel veranderen. Dat kan bijvoorbeeld zijn door plastic verpakkingen herbruikbaar en hervulbaar te maken, plasticvrije materialen te gebruiken, een combinatie van deze of door totaal nieuwe leveringssystemen te ontwikkelen. Wat zeker is, is dat we wegwerpplastic moeten uitbannen. Er zijn alternatieven voor plastic die aan terrein winnen, maar om op de nodige schaal verandering teweeg te brengen, moeten bedrijven drastisch gaan investeren en innoveren. Zij hebben de macht en de middelen om dat te doen.

Q: Het is geen wegwerpplastic als het wordt gerecycled, toch?

A: Gerecycled of recyclebaar plastic is nog steeds plastics bedoeld voor eenmalig gebruik en het daarna in de prullenbak te gooien. We weten dat meer dan 90% van het plastic dat geproduceerd wordt, niet is gerecycled. Uiteindelijk zal een groot deel van deze verpakkingen ons milieu vervuilen. Bedrijven wijzen op hun inspanning om te recyclen, maar daarmee ontlopen ze hun verantwoordelijkheid voor de crisis die ze zelf mede veroorzaakt hebben. Zij blijven namelijk maar meer en meer nieuw plastic de wereld in pompen, waarvan slechts een klein deel is gerecycled. Echt leiderschap betekent dat ze minder plastic moeten gaan produceren en verkopen. We moeten het probleem bij de bron aanpakken, anders is het dweilen met de kraan open.

Q: Waarom is recycling niet de oplossing?

A: Meer dan 90% van al het plastic dat is geproduceerd, is niet gerecycled. Van het plastic dat wel wordt gerecycled, wordt een hoop gerecycled tot producten van een lagere kwaliteit die vaak niet nog een keer te recyclen zijn (dit heet downcycling). De omvang van dit probleem is zo groot, daar kunnen we ons niet uit recyclen. We moeten het probleem bij de bron aanpakken, anders is het dweilen met de kraan open.

Recyclen wordt vaak genoemd als de oplossing voor het plastic probleem, maar we weten dat recyclen alleen simpelweg niet voldoende is. Bedrijven blijven steeds maar meer en meer plastic produceren en de verwachting is dat dit blijft toenemen. Dat moet anders. Er moet veel minder plastic geproduceerd worden. Recyclen kan dan een deeloplossing zijn, maar uiteindelijk moet de kraan dicht.

Q: Maar hoe zit het dan met afvalscheiding? Ik doe al mijn plastic afval in de plastic afval container, zou dat voldoende helpen?

A: Het is uiteraard belangrijk dat we allemaal ons steentje bijdragen en ons afval netjes weggooien en waar mogelijk scheiden en recyclen. Helaas is er op dit moment een heleboel plastic op de markt dat niet gerecycled kan worden. Bovendien raakt het regelmatig zo vervuild, dat het niet meer bruikbaar is.

Ook weten we dat recycling alleen niet voldoende is. Bedrijven blijven steeds maar meer en meer plastic produceren en de verwachting is dat dit blijft toenemen. Dat moet anders. Er moet veel minder plastic geproduceerd worden. Recyclen kan dan een deeloplossing zijn, maar uiteindelijk moeten we het probleem bij de bron aanpakken. Anders is het dweilen met de kraan open.

Q: Zijn glas en aluminium betere alternatieven dan single-use plastic flesjes?

A: We zouden graag zien dat bedrijven verder gaan innoveren dan glas en aluminium en gaan investeren en experimenteren met alternatieve manieren van levering. Glas en aluminium voor eenmalig gebruik hebben een plek in een duurzaam systeem, maar ze zijn vaak nog steeds onderdeel van de wegwerp-cultuur die we moeten veranderen. Alhoewel de milieu-impact lager is, komen deze materialen ook regelmatig in de oceaan en ons milieu terecht en blijven daar aanwezig voor jaren. Het is tijd dat bedrijven het anders gaan doen.

Q: Waarom maakt het uit dat er plastic in de oceaan zit?

A: Gezonde oceanen zijn essentieel voor al het leven op aarde. De oceanen zijn de woonplaats van veel van 's werelds meest iconische diersoorten, absorberen koolstof uit de atmosfeer, en leveren de voornaamste bron van eiwitten voor meer dan een miljard mensen.

Toch komt er elke minuut een vrachtwagenlading aan plastic in de oceaan terecht. Plastic kan er eeuwen over doen om af te breken en hoopt zich snel op in het mariene milieu. Momenteel bevindt zich al zo'n 150 miljoen ton plastic in de oceanen.

De impact op het zeeleven is gigantisch. Grote stukken plastic verstikken en verstrikken diersoorten zoals walvissen, schildpadden en zeevogels, terwijl kleine stukjes plastic worden aangezien voor eten - en zeedieren verstikken en vergiftigen.

Het VN-milieuprogramma (UNEP) schat dat plastic in de oceanen verantwoordelijk is voor de dood van honderdduizenden zeebewoners elk jaar.

Maar dit probleem is niet beperkt tot onze oceanen: plastic dringt elk niveau van de voedselketen in de oceanen binnen en komt zelfs terecht op onze borden. Recente studies hebben microplastics gevonden in oesters, mosselen en vis, en wetenschappers benadrukken de noodzaak voor verder onderzoek naar de risico's voor de menselijke gezondheid.

Met de plastic productie ingesteld op verdubbeling in de komende 20 jaar en verviervoudiging tot 318 miljoen ton in 2050, moeten we de stroom van plastic naar onze oceanen bedwingen en drastisch actie ondernemen om het tijdperk van wegwerpplastic te beëindigen. Onze oceanen zijn hier afhankelijk van.

Q: Is het probleem opgelost als bedrijven 100% gerecyclede materialen gebruiken?

A: Nee dat zou het niet, maar het is een stap in de goede richting. Het belangrijkste is dat deze bedrijven actie moeten ondernemen om hun plastic voetafdruk drastisch te verminderen - door wegwerpplastic uit te faseren en over te gaan op herbruikbare verpakkingen en nieuwe leveringssystemen.

Q: Dit is toch een consumentenprobleem? Waarom pakken jullie bedrijven aan?

A: Bedrijven proberen de schuld voor de plastic crisis bij consumenten neer te leggen. Wij moeten ons afval netjes weggooien en recyclen. Maar steeds meer mensen beseffen zich dat diezelfde bedrijven zelf amper recyclen, materialen gebruiken die niet recyclebaar zijn en maar meer en meer plastic de wereld in blijven pompen. We moeten het probleem bij de bron aanpakken, anders is het dweilen met de kraan open. Bedrijven hebben de macht en middelen om het drastisch anders te gaan doen.

Natuurlijk moeten wij als consumenten ons afval netjes weggooien in de juiste recyclebak, maar bedrijven moeten het ook echt anders gaan doen.

Q: Is het niet beter om de regelgeving aan te passen en je te richten op de overheid?

A: Greenpeace spreekt ook overheden aan op het plastic probleem. Zo hebben onze collega's in het Verenigd Koninkrijk er onlangs samen met supporters zoals jij voor gezorgd dat er een statiegeldsysteem komt in Schotland. Ook richten we ons op Europees (en internationaal) beleid rondom plastic afval. Maar politieke processen gaan vaak traag en er is NU actie nodig. Daarom roepen we groot plasticverbruikers zoals Coca-Cola op om in actie te komen. Zij hebben de marktpositie en de middelen om de branche snel te hervormen en wegwerpplastic helemaal uit te faseren.

Q: Is bio-plastic een goede oplossing?

A: 'Hernieuwbaar' plastic of bioplastic, zoals Coca-Cola's 'PlantBottle', bevat plantaardig materiaal in plaats van fossiele grondstoffen. De plantaardige fles kan de CO₂-uitstoot verminderen tijdens de productie, maar doet niets tegen het probleem van wegwerpplastic dat in de oceaan terecht komt - tenzij de fles na gebruik wordt ingenomen en daarna opnieuw wordt gebruikt of gerecycled. Het is

nog steeds plastic. De fles is niet biologisch afbreekbaar en richt evenveel schade aan als het in het milieu terecht komt.

Q: Waarom is plastic in onze oceanen gevaar voor klimaatverandering?

A: Gezonde oceanen zijn essentieel voor al het leven op Aarde. Oceanen zijn de woonplaats van veel van 's werelds meest iconische diersoorten, absorberen koolstof uit de atmosfeer om klimaatverandering te beperken, en leveren de grootste bron van eiwitten voor meer dan een miljard mensen. ([bron](#))

Q: Is statiegeld een oplossing?

A: Statiegeldsystemen kunnen de inzameling en het hergebruik van drankverpakkingen dramatisch vergroten, en op deze manier het aantal plastic flessen die in het milieu terecht komen verminderen. In de landen die statiegeldsystemen hebben, werkt het goed, maar het is geen 'magische pil' die het probleem van plastic vervuiling in de oceanen oplost. In plaats van te focussen op oplossingen nadat het plastic is geproduceerd, moeten bedrijven in de eerste plaats minder wegwerpplastic gaan produceren.

Daarnaast heeft statiegeld nu alleen betrekking op plastic flessen, terwijl er veel meer soorten plastic afval in het milieu terecht komen. Elk plan/systeem dat aanspoort tot verzameling en hergebruik van plastic flessen is geweldig, maar tenzij we de hoeveelheid wegwerpplastic dat wordt geproduceerd drastisch verminderen, zullen we het probleem van plastic vervuiling in de oceanen nooit kunnen aanpakken. ([bron](#))

Q: Technologie gaat dit toch gewoon oplossen? Bijvoorbeeld het Ocean Cleanup project van Bojan Slat?

A: Het eerste wat je zelf zou doen als je huis zou overstroomd zijn is de kraan dichtdraaien, niet met emmers en dweilen aan de slag terwijl de kraan open blijft staan. We moeten het probleem bij de bron aanpakken. Voorkomen is immers beter dan genezen.

Nieuwe technologie kan potentieel een rol spelen in het verwijderen van sommige soorten plastic uit de oceaan, of uit bepaalde delen. Maar het probleem is zo wijdverspreid en het microplastic zo klein dat technologie slechts een deel van het probleem zal oplossen.

Q: Hoe komt plastic in zee?

A: Tot wel 80% van het mariene afval komt van het land, in tegenstelling tot van vissersboten of schepen. Met tot wel 12,7 miljoen ton plastic vervuiling die jaarlijks in onze oceanen terecht komt, moeten we deze realiteit snel het hoofd bieden.

Er zijn vele wegen voor plastic vervuiling om vanaf het land in het mariene milieu terecht te komen. Plastic dat niet op de juiste manier verzameld en hergebruikt of gerecycled is, komt in ons milieu en loopt het risico om door de wind of via waterwegen (rivieren en stromen) naar de zee te worden geleid. Dit beslaat plastic dat op onze straten en stranden wordt achtergelaten als zwerfafval, plastic dat van vuilnisbelten afwaait, plastic dat wordt afgevoerd via de riolering nadat producten die microplastics bevatten door de afvoer worden gespoeld, en plastic dat verloren gaat in constructie, landbouw en industriële processen. Het plastic dat de oceanen binnenkomt op zee komt ook van

verschillende bronnen, zoals industriële verliezen, het illegaal dumpen van vuilnis, en het verlies van vis materiaal (netten etc.). Data van opruimacties op het strand toont aan dat plastic flessen en doppen één van de meest voorkomende materialen zijn die aanspoelen op kustlijnen over de hele wereld. Ook weten we nu dat zelfs nog meer plastic steeds dieper in de oceaan zinkt. (bron)